

**Ker je hotel videti otroka,
je bil oče nevarno ob-
streljen od tašče**

Drugič tekom enega meseca se je pripetilo v isti hiši na 6003 St. Clair Ave. streljanje z resnimi posledicami. Dočim je pred mesecem dni Anton Bučan streljal na svojo ločeno ženo, ker mu ni hotela izročiti njegovega otroka, je pa včeraj zgodaj zjutraj prišel v hišo na 6003 St. Clair Ave. Joseph Parrish, ki je zahteval, da se mu izroči njegovega 18 mesecev starega sina. Anton Bučan je bil poročen s hčerjo Mrs. Frances Clernt, dočim ima Joseph Parrish sestro Mrs. Bučanova za ženo. Parrish je okoli 2. ure zjutraj v nedeljo pridrvel do vrat, kjer stanuje njegova žena, 23-letna Josephine Parrish zaeno s svojo materjo. Ubil je šipo v vratih in odprl od znotraj ključavnico. "Sedaj smo pa skupaj!" je zaklical, ko je zagledal svojo taščo Mrs. Clernt. Segel je v žep, in ker je Mrs. Clernt je mislila, da sega po revolver, je sama prišla za samokres in ustrelila. Toda Parrish ni padel, pač pa je hitel za svojo taščo v njeno spalnico. "Trikrat si streljala na mene, sedaj te bom pa ubil!" je kričal Parrish. Mrs. Clernt se je prestrašila, spomnila se je na svojo prvo hčer Fani Bučan, kako je bila obdeljena. Ponovno je vzela revolver in ustrelila na Parrisha. Slednji je za tem zginil. Pozneje so ga našli na nekem praznem lotu v bližini. Kot prvi policija, Parrish ni imel revolverja pri sebi. Policija je aretirala včeraj zjutraj Mrs. Clernt in jo zasiljala. Priporočila je, da je Parrish imel navado prihajati v hišo popolnoma pijan, in vselej je zahteval, da vidi svojega otroka. Policijski prosekutor je povedal Mrs. Parrish, da ji ni treba pripustiti moža v hišo, ker ne podpira družine. Parrish, ki je zelo nevarno obstreljen, se nahaja v kritičnem stanju v bolnici, kjer se nahaja tudi Mrs. Bučan, ki je bila obstreljena pred mesecem dni.

Registracija

Vsi oni, ki se morajo iti registrirati v mesto, naj se zgledajo v glavnem stanu demokratske stranke, v novih prostorih na 6129 St. Clair Ave., od koder se bodo lahko z avtomobili odpeljali v mesto. Vsakdo naj prinese s seboj državljanski papir ali pa rekordno karto. Vsa natančna pojasnila glede volitev dobite v glavnem stonu demokratske stranke za 23. varde, na 6129 St. Clair Ave.

**Ex-kajzer pripravljen za
pohod v Nemčijo**

Amsterdam, 15. oktobra. Bivši kajzer Viljem je pripravljen vrniti se v Nemčijo, toda le v tem slučaju, ako ga pokliče kancler von Papen, ali pa če nemški narod tako glasuje.

Suspendirani policisti

Zupan Miller je preteklo soboto odredil, da se nemudoma suspendirajo iz službe kapitan Cadek, saržent Menger in policista Krajewski in Binger. Prijeli so nekega raketirja, toda ko je prišlo do razprave na sodniji, so "pozabili" prinesiti dokaze na sodnijo, in raketir je bil oproščen, a "dokaze" so pozneje našli skrite v nekem predalu na policijski postaji 4. precinkta. Miller je bil strašno hud. Šlo se je za nekega laškega raketirja.

**Kako je depresija vplivala
na tujezemske prebi-
valstvo v Ameriki**

New York, 15. oktobra. Dr. Herbert H. Miller, bivši profesor na državni univerzi države Ohio, ki je dolgo vrsto let bil v stiku s priseljenci v Ameriki, je podal poročilo, ki nam pripoveduje, kako je depresija vplivala na ameriške tujezemce. Dr. Miller piše: "Ožji stiki med starši, rojeni v tujezemstvu, in med njih otroci, rojenimi v Ameriki, so se poslabšali. Kljub brezposelnosti pa roma prime-roma le majhen odstotek naseljenecv v dežele, kjer so bili rojeni. Ako gredo, gredo samo na obisk. Narodne razlike med posameznimi narodnostmi postajajo večje in bolj napete. Malo prilike ima tujezemski trgovci v Ameriki. Naseljenci ne dobi-jo ne v finančnem ne v kulturnem razmerju isto protivrednost, do katere je je s svojim delom upravičen. Zanimanje za državljanstvo med tujezemci je danes skoro večje kot pred leti, in to bolj iz potrebe kot pa iz proste volje."

**Dekle, ki je plačalo za po-
čeno srce**

San Francisco, 15. oktobra. Petindvajsetletni Hershell Aldridge se je na smrt zaljubil v 20-letno Margaret Murray. Slednja je obljubila, da ga poroči, toda se je izneverila. Aldridge je radi tega tožil dekla na \$10,000 odškodnine za počeno srce. In sodnija mu je priznala \$1,000, kar je dekle na mestu plačalo.

**Deček obstreljen, ko je
kredel premog**

Buffalo, N. Y., 15. oktobra. Frank Glanowski, 17 let star, je bil nevarno obstreljen na Erie železniški progi, ko je kredel premog iz železniškega skladišča. Je to sin družine sedmih oseb, ki so vse brez dela.

Kandidati za kongres

Liga, ki se bori za odpravo prohibicije, naznanja, da je preiskala rekord vseh kandidatov za kongres iz države Ohio, demokratskih in republikanskih. Izmed 22 demokratskih kandidatov sta dva suha, vsi ostali so za takojšno odpravo prohibicije. Izmed republikancev pa jih je 10 suhih, šest za narodno glasovanje, in le šest za takojšno odpravo prohibicije.

Gost v Clevelandu

Preteklo soboto je Hrvatski demokratski politični klub priredil v počast g. Milana Boića-Boyda, ki je kandidat za državno zbornico, lep sprejemni in pozdravni večer v prostorih Hrvatskega Narodnega Doma. Kakih 400 gostov se je zbralo. Videli smo lepo število mestnih sodnikov in drugih odličnih osebnosti. Kot častni gost je dospel k banketu tudi Mr. Butković, predsednik Hrvatske Bratske Zajednice, pri kateri je Mr. Boić glavni podpredsednik.

Mrs. Jakopič

Poročali smo že, da je pretekli teden odpeljala Grdinova ambulanca v bolnico Mrs. Margaret Jakopič iz Myron Ave. Opozarjamo prijatelje družine na dejstvo, da so od zdravnika prepovedani vsi obiski. Prosi se prijatelje družine, da to upoštevajo.

* Robert Frazer iz Philadelphije je bil imenovan za ameriškega konzula v Londonu.

**Najvišja sodnija je podala
slabo razsodbo za krši-
telje prohibicije**

Columbus, O., 15. oktobra. Najvišja sodnija države Ohio je pravkar odločila, da v gotovih slučajih ni treba sodnijskega varanta policiji, ako želi narediti pogon na to ali ono hišo. Take varante lahko izdajajo sodnijski pisarji. Pred nekaj meseci je v Clevelandu sodnik mestne sodnije izjavil, da policija nikakor ne sme vpriparjati pogonov na prostore, kjer se sumi, da se prodaja opojna pijača, razven, ako je sodnik izdal tozadevni varant. Radi te odločbe so policijski pogoni v Clevelandu prenehali skoro popolnoma, razven v slučajih, kjer so se gotove osebe pritožile policiji in prisegle, da se tu in tam prodaja opojna pijača. Sedaj pa prihaja najvišja sodnija in pravi, da zadostuje varant izdan od sodnega clerka. Policija ima s tem zopet bolj svobodne roke stikati po prostorih, kjer se prodaja opojna pijača.

**Smrt je odpoklicala kač-
jega zdravnika**

Rochester, N. Y., 15. oktobra. Tu je preminul Peter Gruber, poznan pod imenom "kačji zdravnik." Leta 1892 je prišel sem iz Erie, Pa., in je odprl gostilno. Nabiral je neprestano kače klopotče, katerih strup je pripravljala za zdravlila. V svojem nevarnem poklicu je bil 35-krat ugrizen od kač, pa si je vedno sam pomagal k zdravju. Vedno je bil pripravljen pomagati ljudem, ki so bili od kač napadeni. S posebnim ponosom je nosil privesek k verižici, ki je bil z zlatom obdan krempelj leva. Podaril mu ga je poznani krotilec zveri Bostock, katerega je nekoč ozdravil za kačjim pilkom. Na privesku je bilo napisano: "Od kralja zverin—kralju kač!"

**Zadnji ameriški vojaki iz
Nicaragve**

Washington, 15. oktobra. Vojni oddelek ameriške vlade je končno odredil, da zapustijo zadnji ameriški vojaki Nicaragvo, kjer so se nahajali od leta 1927. V Nicaragui se nahaja danes še 700 ameriških marinov, ki morajo iz dežele februarja meseca.

Žganje za kruh

Sodnik Shay je obsodil grocerista David Gold na \$500 kazni in na šest mesecev zapora, ker je grocerist prodajal žganje namesto kruha. Brezposelni očetje so namreč dobivali od dobrodelnih družb takozvane "krušne karte," s katerimi se dobivajo živila pri groceristih. Mnogi brezposelni pa niso hoteli živeti za družino, pač pa žganje za sebe, in dobrodušni grocer je ustregel njih želi in želji. Od tod kazen.

Ženske za Hooverja

Ta teden pridejo v Cleveland ženske zastopnice iz vseh delov države Ohio, ki pripadajo organizaciji Christian Temperance Union, ki je znana suhaška ženska organizacija. Ženske bodo enoglasno odobrile Hooverja za predsednika.

Državljska šola

Pouk o ameriškem državljanstvu se vrši vsak četrtek v veliki dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

**Laški fašisti morajo obli-
biti Mussoliniju zvesto-
bo, ne svojemu kralju**

Rim, 15. oktobra. Nova določila glede prisega, ki jo morajo položiti kandidati, ki nameravajo pristopiti v fašistično stranko, z nobeno besedo ne omeni laškega kralja. To novo formo prisega pri vstopu v fašistično stranko je pravkar sprejel eksekutivni odbor stranke in jo bo predložil generalnemu zboru fašistov, ki se vrši 5. novembra v Rimu. Besedilo nove prisega se glasi: "V imenu Boga in Italije prisegam, da bom brez vsakega ugovora sprejemal povelja "Il Duce" in jih tudi izvršil, kakor sem prisegel, in da bom služil z vso mojo močjo, in če potrebno tudi s krvjo, stvari fašistične revolucije." Nova ustava prepoveduje fašistom dvoboje. Člen 2. predpisuje, da se morajo vse sporne točke predložiti tajniku stranke, in vsaka stranka se mora pokoriti razsodbi tega sodišča.

V strahu za Hooverja

Direktor javne varnosti, Frank J. Merrick, je včeraj pripovedoval, kako je bila clevelandška policija v soboto na delu, ko je došel predsednik Herbert Hoover v Cleveland, da govori republikancem. Vse moštvo, 1,250 oseb, je dobilo povelje, da mora biti v službi 24 ur. Niti en sam policist, razven če je bil bolan, ni imel v soboto dopusta. Že tri dni prej so policisti v Clevelandu skrivej zalezovali in pazili na vse znane komuniste, ki se niso mogli premakniti, ne da bi policija vedela za nje. Iz Washingtona je prišel že pred tednom dni močan oddelek tajne policije, ki so prebrskali vse in povsod v strahu, da se Hooverju v Clevelandu kaj ne zgodi. Merrick je povedal, da je policija pregledala vsako odprtino javnih kanalov, če ni mogoče kje skrit kak — komunist, boljševek ali anarhist. To je vse od B. & O. železnice postaje pa do mestnega avditorija, kjer se je Hoover vozil. Po strehah vseh hiš okoli avditorija so stali policisti. Imeli so bombe, strojne puške in enako, kot da bi šli v vojsko proti sovražniku. Toda komunisti imajo tudi pamet, pa jih v soboto ni bilo na spregled. Vladal je blaženi mir okoli mestnega avditorija, kjer je gospod Hoover obljuboval delavcem nove pohane piške, ako ga ponovno volijo!

**Dva otroka umorjena od
lastne tete**

Milwaukee, Wisconsin, 15. oktobra. Potem ko je dva otroka zagnala v smrt, je skočila 31 letna Mrs. Aurelia Lorenz iz 16. nadstropja nekega hotela v tem mestu v smrt. Bila je na mestu mrtva. Mrs. Lorenz je bila ločena ženska, ki je bivala pri svojem bratu. V pismu, ki ga je pustila, navaja, da sta jo njen brat in žena vedno žalila. Otroka, katera je zagnala v smrt, sta bila od njenega brata, 5 letna Vivian in 4 letni Milton. Pod pretvezo, da gre z njima na sprehod, ju je izpeljala iz hiše, peljala v hotel in oba vrgla iz 16. nadstropja na cesto.

Tatovi na farmah

Preteklo soboto ponoči so se oglašali tatovi na prijazni farmi Franka Klause na River Road, Geneva. Ker na farmi ni psov, so tatovi skoro neovirano dospeli v hlev in odnesli 12 finih plemenskih zajcev velike vrednosti. Poleg tega so pa odnesli celo telico, 12 mesecev staro. Telico so malo potem naprej od farme kar na cesti zaklali, pometal drobovje na cesto in odnesli ostalo. Tudi pri poznanem farmarju Kužniku je bilo precej pokradenega. Dela so osumljeni raznovrstni postopači, ki so se klatili tam okoli. Farmerji se pripravljajo, da drugi tatove s puškami sprejmejo.

Politični govori

V terek govori v mestnem avditoriju zvezni senator George W. Norris, republikanec. Mr. Norris bo govoril v prid izvolitve demokrata Roosevelta predsednikom. V četrtek večer pa govori governor Ritchie iz Marylanda tudi v prid Roosevelta.

Lastniki hiš

Zvezna vlada je dala pred dvema letoma prešteti lastnike hiš v Clevelandu. Pravkar priobčena štatistika izkazuje v Clevelandu 125,296 lastnikov hiš.

Baseball zmagovalci

Včeraj se je vršila v Gordon parku jako zanimiva igra za baseball prvenstvo v Med-društveni ligi, razred B. Zmagali so naši Eastern Stars, št. 51 S. D. Z., ki so porazili Holy Name društvo z 9:2. Čestitke, fantje od S. D. Z.!

**Mehikanska vlada nada-
ljuje s kulturnim bojem.
Vsi duhovni izgnani?**

Mexico City, 15. oktobra. Poslanska zbornica mehiškega kongresa je začela z debato o najbolj radikalnih predlogih proti obstoju katoliške cerkve v Mehiki, kar so jih še doživeli v zgodovini Mehike. Predlog v kongresu zahteva enostavno pregnati vse katoliške duhovne iz dežele in zapleniti vso cerkveno lastnino. Predlog je stavila državna postavodajka iz države Vera Cruz. Ta država je že prej sprejela postavo, ki silno omejuje poslovanje katoliške cerkve. Predlog pravi, da so katoliški duhovni v Mehiki zgubili pravico do državljanstva na podlagi člena 37 mehiške ustave. (Ta člen določa, da zgubi vsak Mehikanec državljanstvo, ako služi glavarju kake tuje države. Ker ima papež sedaj svojo državo, in je torej "tuj glavar države," in ker smatrajo duhovne, da služijo papežu, se sedaj sklicujejo na ta člen ustave.) Nadalje zahteva predlog, da vsi duhovni, ki so zgubili mehiško državljanstvo, morajo biti nemudoma izgnani iz države kot "nevarni tujci." Končno zahteva predlog, da se predsednika republike pooblasti, da nemudoma zapleni vso cerkveno lastnino. Pričakuje se, da bo tozadevna debata v parlamentu trajala več tednov.

**Dva otroka umorjena od
lastne tete**

Milwaukee, Wisconsin, 15. oktobra. Potem ko je dva otroka zagnala v smrt, je skočila 31 letna Mrs. Aurelia Lorenz iz 16. nadstropja nekega hotela v tem mestu v smrt. Bila je na mestu mrtva. Mrs. Lorenz je bila ločena ženska, ki je bivala pri svojem bratu. V pismu, ki ga je pustila, navaja, da sta jo njen brat in žena vedno žalila. Otroka, katera je zagnala v smrt, sta bila od njenega brata, 5 letna Vivian in 4 letni Milton. Pod pretvezo, da gre z njima na sprehod, ju je izpeljala iz hiše, peljala v hotel in oba vrgla iz 16. nadstropja na cesto.

Tatovi na farmah

Preteklo soboto ponoči so se oglašali tatovi na prijazni farmi Franka Klause na River Road, Geneva. Ker na farmi ni psov, so tatovi skoro neovirano dospeli v hlev in odnesli 12 finih plemenskih zajcev velike vrednosti. Poleg tega so pa odnesli celo telico, 12 mesecev staro. Telico so malo potem naprej od farme kar na cesti zaklali, pometal drobovje na cesto in odnesli ostalo. Tudi pri poznanem farmarju Kužniku je bilo precej pokradenega. Dela so osumljeni raznovrstni postopači, ki so se klatili tam okoli. Farmerji se pripravljajo, da drugi tatove s puškami sprejmejo.

Politični govori

V terek govori v mestnem avditoriju zvezni senator George W. Norris, republikanec. Mr. Norris bo govoril v prid izvolitve demokrata Roosevelta predsednikom. V četrtek večer pa govori governor Ritchie iz Marylanda tudi v prid Roosevelta.

Lastniki hiš

Zvezna vlada je dala pred dvema letoma prešteti lastnike hiš v Clevelandu. Pravkar priobčena štatistika izkazuje v Clevelandu 125,296 lastnikov hiš.

Baseball zmagovalci

Včeraj se je vršila v Gordon parku jako zanimiva igra za baseball prvenstvo v Med-društveni ligi, razred B. Zmagali so naši Eastern Stars, št. 51 S. D. Z., ki so porazili Holy Name društvo z 9:2. Čestitke, fantje od S. D. Z.!

**Anglija in Francija za novo
razoroževalno konfe-
renco brez Amerike**

London, 15. oktobra. Mednarodna razoroževalna konferenca, katero je nasvetoval predsednik Hoover, je bila zavržena, ker pogoji in razlogi niso ugajali evropskim državam. Sedaj pa sklicuje Anglija skupaj s Francijo novo razoroževalno konferenco. Ta konferenca, kot prvi pol-uradno poročilo, ne bo uradna in samo začetne vsebine. Italija je že izjavila, da se bo udeležila te konference, ne ve se pa, kaj naredi Nemčija, ki ni pri volji udeležiti se, ako se ji prej ne dovoli enakosti v oboroževanju, kot jo imajo druge vesile. Ko je angleška vlada pred tremi tedni prvič sprožila to vprašanje, je bila Nemčija pri volji udeležiti se take konference, če se vrši v Londonu, toda sedaj, ko je konferenca prenešana v Genevo, se Nemčija brani. V Londonu so pa mnenja, da se bo Nemčija udeležila, in se sedaj brani le "radi lepšega." Konferenca se bo gotovo vršila. Povabljena bo tudi vlada Združenih držav.

**Apel na ameriške golfer-
je za brezposelne**

Chicago, 15. oktobra. Računa se, da je v Ameriki kakih 400,000 sportnikov, ki vse poletje igrajo golf. Pri tem rabijo posebno močne volnene nogavice, katerih ne bodo več rabili, ker je sezona za golf minula. Dobre delne družbe apelirajo na golf igralce, da podarijo poldrugi milijon nogavic za brezposelne, ker se računa, da ima vsak golfer od tri do šest parov takih nogavic, katerih ne bo rabil v zimi.

Odmevi iz davnih dni

Mnogim našim ljudem je še dobro v spominu neki David J. Zinner, bivši mirovni sodnik iz Fairview vasice, ki je v onih dneh, ko je prohibicija bila v najbolj bujnem cvetju, povzročal prave huronske pogone nad Clevelandčane, ki so kršili prohibicijo, resnično ali ne. Ta Zinner, katerega imajo zlasti naši ljudje v goltancu, je najel v mestu urad, kjer je sodil. Vasica Fairview mu je plačala za ta urad \$4,700. Toda državni nadzornik je povedal, da je bil denar krivično izplačan. Vas se je pritožila na najvišjo sodnijo, toda je tožbo zgubila, in sedaj rubijo Zinnerja, da plača \$4,700, kar je dobil krivičnim potom. Vsak pes ima svoj dan!

Vaše radio cevke

Ako pokličete po telefonu ENdicott 9559, vam bo Grdina Hardware poslala ekspertnega radio uslužbenca na vaš dom, ki bo pregledal ves vaš radio aparat, ne da bi vas to veljalo en cent. Ta postrežba je popolnoma zastoj. Če bi pa slučajno rabili tube za vaš radio, jih dobite sedaj za 33 odstotkov znižano ceno. Rojakom priporočamo!

Dostojna proslava

V soboto večer je društvo "Orel" praznovalo svojo zmago v baseball prvenstvu med društvi v Clevelandu. V Grdinovi dvorani so priredili plesno veselico in domačo zabavo. Nad 600 ljudi je bilo navzočih pri tej proslavi, ki se je tako lepo, domače in mirno vršila, da je bil sleherni skrežno zadovoljen. Ljudje so se prav dobro zabavali.

**Hiram Johnson, napredni
republikanec, je odrekel
podporo Hooverju**

San Francisco, 15. oktobra. Sedemdeset urednikov raznih časopisov v državi Californiji se je obrnilo na znamenitega senatorja Hiram Johnsona, republikanec, in zahtevalo od njega, da se izjavi, če bo podpiral predsednika Hooverja. Senator Johnson, ena najbolj znanih osebnosti v ameriški politiki, je odgovoril in jako odločno povedal, da nikakor ne bo podpiral Hooverja. "Jaz sem progresivni republikanec," je dejal Johnson, "dočim Hoover ni. Hoover je pošteno zaslužil naslov ultranazadnjaka." Ker ima senator silno privlačno silo v državi Californiji, ki ga je poslala že štirikrat v zvezni senat, kjer se nahaja nad 20 let, je to znamenje, da bo Hoover letos zgubil državo Californijo. Beseda Johnsona v Californiji je kot beseda očeta v družini. Ko je pred nekaj tedni Roosevelt obiskal Californijo, se je sestal s senatorjem Johnsonom, in senator je javno izjavil glede naprednih idej Roosevelta in glede reakcionarnosti Hooverja. Roosevelt je nato pozval Johnsona, da zbere okoli sebe vse napredne sile v Californiji. Johnson je sedaj odgovoril urednikom californijskih časopisov sledeče: Že mnogo let se vodi v politiki ameriškega naroda boj glede dveh popolnoma si nasprotnih političnih filozofij, in zlasti danes, v tej ekonomski depresiji se kaže silna razlika med eno in drugo. Na eni strani je napredna politična misel, na drugi strani pa ultranazadnjaška. Jaz sem progresivni republikanec, Mr. Hoover pa ni. Iz tega lahko sklepate, kje je moje stališče.

Naši novi naročniki

Pretekle dni so se sledeči rojaki naročili na dnevnik "Ameriška Domovina": Valentin Maver, Jennie Krall, Rina Stucin, Paul Benič, Frank Ljubič, vsi v Clevelandu. Rudy Maček, Robertson, O., Joseph Zitnik, Jugoslavija, Andy Matetich, Painesville, Ohio, Jos. Škoda, Latrobe, Pe., Fr. Šmajdek, Thompson, Ohio, Ignac Jakovec, Alliance, Ohio. Vsem novim naročnikom naša prav iskrena zahvala. Priporočamo se obenem tudi še nadaljnjim našim cenjenim rojakom.

**Socialistični časopis v N.
Y. suspendiran**

New York, 14. oktobra. Vodstvo socialističnega časopisa "New Yorker Volkszeitung" je za prihodnje tri tedne ustavilo nadaljnjo izdajanje časopisa, ki je prišel v finančne težkoče. Medtem se bo eksekutiva posvetovala, kako pomagati listu.

10 let pod zemljo

Mestni uslužbenec, Geo. Van Duzen, je dobil v soboto pol leta počitnic, in bo imel tudi počitnice plačane. Skozi deset let je skoro neprestano delal v podzemeljskih kanalih in tunelih, in njegovo delo je bilo vedno prvovrstno in uspešno. Mož je star 72 let, pa je rekel, da bi se rad malo odpočil, potem se pa zopet vrne na delo pod zemljo. Mesto mu je dalo 6 mesecev, in potem bo pa Van Duzen že videl, če se mu bo še zljubilo iti na delo pod zemljo.

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

1932	OCT.	1932
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

OKTOBER

22.—Community Welfare Club, plesna veselica v obeh dvoranah S. N. Doma.

22.—Ples za odraslo mladino, prirejen po direktoriju Slovenskega Doma na Holmes Ave.

23.—Ženski Klub Slovenskega Doma, zabavni večer v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

23.—Dramsko društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

23.—Utopians, prireditev popoldne in zvečer, v Slovenskem Delavskem Domu.

23.—S. S. P. P. društvo Cvet, koncert v S. D. Dvorani.

27.—East End Social Club, plesna veselica v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd.

29.—Dramsko društvo Ivan Cankar, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

29.—Strugglers, Hallowe'en ples v Slovenskem Delavskem Domu.

29.—Ples za odraslo mladino, prirejen po direktoriju Slovenskega Doma na Holmes Ave.

30.—Blauwe Donau, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.

30.—Hallowe'en večer, v spodnji šolski dvorani na Bliss Rd.

30.—Unemployed Council ima zabavo v Slovenskem Društvenem Domu na Recher Ave.

31.—East End Social Club, ples v Slovenskem Delavskem Domu.

NOVEMBER

5.—The Silver Mask Club, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

5.—Lightning Bugs Club, ples v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

6.—Slovenska Dobrodela Zveza, ples v obeh dvoranah S. N. Doma.

6.—Jadran, koncert v Slovenskem Delavskem Domu.

6.—Ples za odraslo mladino, prirejen po direktoriju Slovenskega Doma na Holmes Ave.

12.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

12.—Društvo Soča, koncert v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

12.—Klub Slovenskih vdov, plesna veselica v Knausovi dvorani.

13.—Samostojni pevski zbor Zarja, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.

13.—Pevski zbor Delavec, koncert v Slovenski Delavski Dvorani na Prince Ave.

13.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ, vinska krstitev z enodejanko "Raztresenec" v šolski dvorani sv. Kristine na Bliss Rd., Euclid, O.

13.—Ples prirejen po direktoriju Slovenskega Doma na Holmes Ave.

19.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

20.—Pevsko društvo Slovenija, koncert v S. N. Domu na 80. cesti.

20.—Ples prirejen za odraslo mladino pod pokroviteljstvom direktorija Slovenskega Doma na Holmes Ave.

20.—Dramsko društvo Adria priredi koncert z igrjo v Slovenskem Društvenem Domu na Recher Ave.

22.—Društvo Orel, zabavni večer v novi šoli sv. Vida.

23.—Društvo Pioneers HBZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

23.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, banket v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

23.—24.—Dvodnevni bazar v spodnji šolski idvorani na Bliss Rd.

24.—Zarja, odsek S. S. K. št. 27, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.

24.—Ženski odsek Slovenskega Delavskega Doma priredi ples v Domu na Waterloo Rd.

24.—Slovenski Narodni Dom v Maple Heights priredi veselico na 5087 Stanley Ave.

27.—Slovenska godba Bled, koncert v Slovenskem Delavskem Domu.

27.—Ples za odraslo mladino, prirejen po direktoriju Slovenskega Doma na Holmes Ave.

DECEMBER

3.—Slavnostna seja in zabava ob priliki 20-letnice društva Kras št. 8 SDZ v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

4.—Jugoslovanski napredni klub, zabava v obeh dvoranah S. N. Doma.

6.—Slovenska šola Slovenskega Delavskega Doma priredi koncert v Domu.

11.—Dramski zbor Abrašević, predstava v avditoriju S. N. Doma.

11.—Dramsko društvo Verovšek, igra v Slovenskem Delavskem Domu.

11.—Društvo sv. Srca Marije št. 111 KSKJ, Barberton, O., priredi igrjo "Turški križ."

17.—Društvo Progressives, št. 641 SNPJ, ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

25.—Društvo Orel, božična igra v Knausovi dvorani.

25.—Šola Slovenskega Doma priredi božičnico za svoje učence v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

26.—Šolska igra v spodnjih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Rd.

31.—Pevski zbor Jadran, zabavni večer v Slovenskem Delavskem Domu.

31.—A. G. Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

31.—Silvestrov večer, pričakovanje Novega leta, v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd.

31.—Društvo Vipavski Raj, št. 312 SNPJ, priredi Silvestrov večer v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

JANUAR

1.—Slovensko pevsko društvo Soča priredi koncert v spodnji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

15.—Liga ohijskih društev K. S. K. J., dobrodelna prireditev v Grdinovi dvorani.

FEBRUAR

5.—Društvo Abrašević, igra in ples v Grdinovi dvorani.

19.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.

MARC

4.—5.—Društvo Abrašević priredi dvodnevni bazar v Grdinovi dvorani.

APRIL

16.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.

29.—Društvo Orel, baseball ples v Grdinovi dvorani.

MAJ

13.—Društvo Orel, materinska proslava v Knausovi dvorani.

JUNIJ

11.—Ženski odsek Slovenske Zadrzne Zveze, piknik.

JULIJ

16.—Slovenska Zadrzna Zveza, praznovanje 20-letnice.

Oglas v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

P. M. Lauman—Rand Bigot:

SKRIVNOSTNA SNOV
ROMAN

I. Neznani banditi

Paul Escander, znameniti reporter "Monde"-a, je pridivil kot blazen v hall velikega dnevnika, tekkel skozi uredniško sobano, kjer so se ga vsi prestrašili, in hitel h glavnemu uredniku. Vstopil je v njegovo pisarno, ne da bi se bil prijavil.

"No, kaj pa vam je, Escander?" je vprašal Le Sauter.

Toda Escander je bil v resnici preveč razburjen, da bi odgovoril. Tako je sopihal, da ni mogel drugega kot položiti na mizo glavnega urednika štirikoten papir, ne ravno prevelik, na katerem so bile s precej debelimi črkami tiskane sledeče vrstice:

"Udruženje Radžisrakov, ki vključuje trikrat ponovljenemu pozivu ni dobilo od vlade davka v višini 100 milijonov frankov, je povzročilo v opomin prvo katastrofo. Ravnokar je vsa Beauce v ognju."

"Kaj je to?" je vprašal glavni urednik in radovedno pogledal svojega sotrudnika. Odkod prihaja to?

"To pada z neba," je dejal Escander.

"Race padajo navadno le, če so ranjene, tale se mi pa zdi precej krepka."

"Gospod šef, ne smejajte se, stvar je resna."

Razložite mi jo.

"Poslušajte. Ko sem šel v parlament so začeli deževati z neba nebrojni papirčki te vrste; ne hote sem dvignil glavo da vidim avijon, ki jih spušta, toda nebo je bilo prazno in nisem se brljal za ta dež, vedoč, da je navadna vrsta rezume. Mimoidoč so se na videz ravno tako malo zanimali za lističe, kot jaz: nekateri so jih čitali, a potem so jih vrgli proč. Ko mi je pa eden priletel mimo obraza, sem ga ujel — to je tale: Naravno, da sem imel isto mnenje kot vi in menil, da je raca. Tu sem se pa spomnil enega stavka iz zadnjega govora ministrskega predsednika, ki je bila dvoumna, in katere smisla nisem razumel: "Bodimo složni, gospodje, kdo ve, kakšna nevarnost že ogroža Francijo?" Najprvo se mi je zdelo, da je to pteza, s katero si skuša ministrstvo utrditi svoj položaj, toda ko sem primerjal besedilo, ki sem ga bil ravnokar prečital, je stavek dobil drug pomen. Saj veste, da nimam rad, če si ne morem razjasniti stvari. Ko sem prišel v parlament, sem telefoniral Havasu, ki mi je v resnici javil, da so nastali v Beauce požari, da pa še ni bolj potankih vesti. Tu sem se spomnil, da imam prijatelja, ki je namestnik državnega pravdnika v Chartresu, sem mu brzojavil in ta mi je odgovoril, da je nenadoma nastal požar na enem mestu ogromne planjave brez vidnega vzroka. Ogenj se je silno naglo razširil, toda ne po vsej nižini, ki je nasajena z žitom, temveč v popolnoma pravokotnem pasu, ki je bil sto metrov širok in šel od enega konca planjave do drugega. Šele pozneje se je od tega pasu požar razširil po celi nižini."

"Nato so se druge planjave vžgale na več sto hektarjev dalje; deloma se je ogenj razširil v ravni črti, deloma v obliki trikotnika. To torej na noben način ni bil slučajen požar, kot včasih izbruhne, kajti ogenj je risal po tleh črto po natančnem načrtu, ki ga je napravil človeški razum."

Glavni urednik se je zamislil, s prsti desne roke je naglo bobnal po robu svoje pisalne mize.

"Lahko si mislite, da sem po teh poročilih takoj tekkel v notranje ministrstvo. Nisem dobil ministrskega predsednika, ki je, kot veste, včeraj nenadoma zapustil Pariz, toda sprejel me je sef njegovega kabineta. Ker ni mogel tajiti, mi je stvar takoj priznal. Dejal mi je sledeče:

"Pred tednom dni je dobil predsednik prvo 'obvestilo,' sestavljeno nekako na isti način kot tole, ki mi ga prinašate, nato drugo in slednjič tretje, zadnje je bilo zgoraj okrašeno z dvema trikotnikoma, eden je imel konicu spodaj in je bil modre barve, drugi pa jo je imel zgoraj in je bil rdeč. Mislili smo, da je to delo blazneža. Nato so se pa začeli požari. Sestavila se je o tem arka in vlada je že odredila ukrepe, ki bodo po mojem prepričanju zadostovali, da se take stvari ne bodo ponovile."

"Toda črte, po katerih se je ogenj razširil?"

"No, vendar ne boste verjeli, kar pravijo kmetje? Ali ne bi mogli vzeti slučaj, da je ogenj sledil smeri, v katero ga je gibal veter? Čudne črte, ki jih je risal ogenj so torej samo posledice slučajja. In dejal mi je 'tako je končal Escander' da mi bo telefoniral, če dobi nova poročila."

"Escander, kot vedno, ste storili svojo dolžnost točno in pametno, hvala vam. Sedaj boste vzeli en avijon lista in se takoj odpeljali na kraj nesreče. Računam na senzacionalne članke, kajti vse to je silno skrivnostno. Idite."

Escander je petindvajset minut pozneje že odpotoval in zvečer je že poslal svoj prvi članek, ki je potrdil dejstva.

Naslednji dan, okoli tretje ure so potom neznanih sredstev dobili parlament, ministri in časopisi "obvestilo," podpisano od Radžisrakov, ki so spet zahtevali davek v višini sto milijonov ali pa grozili z enakimi nesrečami. Skoraj ob istem času pa se je izvedelo, da na jugu Francije razsajajo strašni požari. To pot pa je bila katastrofa mnogo večja, kajti zgorela so cela sela in bilo je mnogo žrtev.

Le Sauter, glavni urednik časopisa "Monde"-a, je brzojavil Escanderju, ki se je še vedno nahajal v Chartresu, naj se takoj poda na lice mesta nove katastrofe.

Novice, ki jih je pošiljal reporter, so bile resne. Mnogo žena in otrok je bilo poginilo. Ogenj je bil izbruhnil na več mestih ob istem času in ni bilo mogoče najti sledu zločincev. Oni, ki so videli katastrofo iz bližine, so enoglasno izjavili, da je prišel kot "nekak val ognja" in da so se takoj nato onesvestili. Večina vinogradnikov je bila uničena.

Dvomiti ni bilo več mogoče. Treba je bilo pripoznati, da deluje strahovita skrivna sila, s katero je bilo treba računati.

Z novim "obvestilom" je ta sila dala zadnji odlog osemindesetih ur, da se plača zahte-

vana vsota. Ako ne, se bo nje-na jeza razlila nad Pariz.

Da je bil Pariz ogrožen, to je bila pa druga stvar.

Pariz je sicer imel sočutje za tujo nesrečo in je rad in prostovoljno segel z roko globoko v žep, toda Pariz ni dopustil, da bi denarna zahteva zabranila neprijetne stvari ali motila njegov mir. Pariz se je vznemiril, nastala je zmeda, ki je vplivala na borzo.

V seji, ki se je vršila v Elyseju (palaca predsednika francoske republike) ob desetih zvečer, je notranji minister obvestil predsednika republike in ostale ministre o pogojih o katerih je govorila prva nota, ki so jo bili najprej smatrali za delo blazneža. Tisk, parlament in občinstvo še niso ničesar vedeli o teh pogojih.

Vsoto sto milijonov frankov v zlatu in bankovcih je bilo treba položiti pod pogoji, ki so dovolili prejemnikom, da ostanejo neodkriti. Izrekli so strahovite grožnje za slučaj, če bi skušale oblasti odkriti družbo, ki se je sama imenovala "Radžisrake."

"Tako," je dejal vojni minister ob splošnem molku, ki je sledil tem izjavam, "je Francija v rokah nekaterih zločincev."

Minister notranjih zadev se je obupno zganil.

"Čakali smo," je dejal, "ker smo najprej mislili, da gre za šalo, potem pa za tolpo navadnih požigalcev, toda resno in naglo izvršena preiskava nam ne pušča nobenega dvoma več: imamo opraviti s skrivnostno silo, službo neznancem, proti katerim zaenkrat nismo sposobni boriti se."

"To je obupno," je dejal vojni minister.

"Priznam to," je dodal notranji minister, "toda, dragi tovariši, če bi vam rekel: 'Začnite boj, da uničite one, ki se skrivajo pod imenom: "Radžisraki," kaj bi storili?"

"Iskal bi jih . . ."

"In med tem časom bi pa bila Francija upepeljena od onega konca do drugega."

Vojni minister je molčal, a zmignil z rameni.

"Gospod ministrski predsednik," je vprašal predsednik republike, "kako naj se izroči ta svota?"

"Na sledeči način, gospod predsednik: Vsa svota naj se dene v vojaški tovorni avtomobil, ki naj se zapečati in odpelje v senožni gozd poleg reke Orne na senešalsko križišče. Tam naj se zapusti brez vsake straže. Po noči ga bodo odpeljali."

"Torej ni nič lažjega, kot zaigrati bandite," je dejal jezno miniser vojne. "Dajte mi samo

povelje in stvar je v redu."

Minister notranjih zadev se je obrnil z vprašanjem na predsednika republike:

"Kakšnega mnenja ste, gospod predsednik?"

"Kakšnega ste vi, dragi moj minister?"

"Jaz menim, da se moramo ukloniti, gospod predsednik. Dvojna nevarnost nas ogroža: na eni strani banditi, na drugi pa prebivalstvo, ki kar nori o strahu. Neznani banditi niso ljudje, ki se bodo dali kar tako ujeti. Nasprotno, prepričani moramo biti, da vedo, da se jih ne da ujeti in da imajo sredstva, udušiti vse naše poskuse. Če jim postavimo zasedo okoli tovrnega avtomobila, ali pa, če mu sledimo, ga bodo prej zapustili kot bi se dali zasledovati in kot represalije bodo povzročili novo vrsto katastrof. Vse to predvidevam in da prihranim svoji domovini nove nesreče in nove izgube človeških življenj, sem mnenja, da se je treba ukloniti, čeprav je to tako zelo trpko. Če je pa gospod predsednik republike mnenja, da si bi drug minister upal kljubovati nevarnosti, sem pripravljen položiti moj portfelj v njegove roke."

Nastal je molk, koiti predsednik republike je zamahnil z roko, kot bi hotel odriniti proč od sebe tako odgovornost.

Debata je bila končana.

"In kako hočete obvestiti te ljudi, da se je Francija uklonila?" je vprašal predsednik republike.

"Z marconigramom, ki ga spustimo iz Eiffelovega stolpa in ki bo imel dve besede: 'Francija privoljuje.'"

"Kakšen škandal! Kakšna sramota!" je dejal minister morarice.

Težak molk je sprejel to srdito opombo. Vsi, ki so prisostvovali posvetovanju, so čutili, da je bil utis škandalozen in sramoten za slavno deželo, ki je zmagala v toliko bojih in je morala sedaj ubogati peščici pustolovcev. Toda jasni in točni stavki ministra notranjih zadev so še doneli v ušesih vseh in niso dopuščali nobene druge pametne rešitve.

Ob eni uri je Eiffelov stolp spustil v noč obe besede, ki so naznanjale poraz Francije.

Ob eni uri trideseti minuti je zaklenjen in zapečaten tovorni avtomobil zapustil Narodno banko. Vodila sta ga dva moža. Naglo jo je zavil po cesti proti Chartresu in od tam v senožni gozd na križišče. Tam sta oba moža, kot jima je bilo dano povelje, zapustila voz s prižganimi lučmi in se usedla v drugi avto, ki jima je sledil iz Pariba. Ta voz se je takoj obrnil in se

odpeljal nazaj v glavno mesto.

Dvajset minut po njegovem odhodu sta prilezla iz grmovja dva možaka, oblečena kot avtomobilisti. Oči sta imela zakrite z velikimi očali, ugasnila sta luči, natanko pregledala voz v svitu žepnih svetilk, se prepričala, koliko je bencina v njem in šla v grmičevje, iz katerega sta prilezla, po bencinske sode. Napolnila sta rezervoar do vrha, spet prižgala reflektorje in se odpeljala iz gozda ven. Tu sta ugasnila luči in avto je izginil v noči in nevihti.

II. Šiba veta

Naslednji dan po tem dogodku je Francija občutila, kako zelo se je bila ponižala in pomirjevo javno mnenje se je obrnilo proti onim, ki so ubogali krivostnemu povelju. Sicer bi pa nezadovoljstvo bilo prav isto, če bi bila vlada odklonila zahteve in povzročila nove katastrofe. Razen tega je pa treba pripomniti, da svetovno časopisje ni ničalo o tej zadevi. Za izraznim sožaljem se je skrivala rezka in kruta ironija. Nekateri listi so se celo sprasovali, kam je prijadrala Francija 1. 1914 in 1918. Skoraj napadali so jo, da je postala žrtev čisto navadne tolpe požigalcev in morilcev. Ton k temu koncertu so dajali nemški časopisi.

(Dalje prihodnjč.)

MALI OGLASI

V najem

se da stanovanje, obstoječe iz štirih, čednih sob, zgoraj. Stanovanje je na 1238 E. 71st St. V stanovanju je kopališče, podstrežje, velika klet in pralna naprava. Jako poceni. Tudi garaža, ako jo hočete. Vprašajte na 6211 Carl Ave.

(Oct. 17. 19. 21.)

Stanovanje

obstoječe iz štirih sob, se odda poceni. Vprašajte na 1297 E. 55th St.

(246)

Posebno lepa prilika

za dve mali družini, ki želijo, da bi skupaj živeli. Vse dobro urejeno za vsako družino za sebe. Vprašajte na 15412 Holmes Ave.

(244)

V najem

se odda hiša, ima štiri sobe, kopališče in furnez. Hiša se nahaja na 816 E. 237th St., Euclid. Pozve se na 1235 Addison Road.

(245)

Iščem žensko

staro 40 let ali več, za hišno delo. Dobi stanovanje in hrano. Drugo po dogovoru. Zgledite se na 15409 Hale Ave.

(243)

Stanovanje

se da v najem, pet lepih sob, zgoraj. Vse udobnosti. V najem se da po zelo nizki ceni. Vprašajte na 6926 Hecker Ave.

(243)

Dvojno stanovanje

se da v najem, v zidani hiši, vsa-ko ima štiri lepe, prostorne sobe, kopališče. Vpraša se na 1113 Norwood Rd.

(243)

Naprodaj

so tri kuhinjske peči, tri za gretje. Po \$1.00 komad. Ena stiskalnica ali preša za \$3.00. Vprašajte na 7215 Myron Ave.

(243)

Naprodaj je

vsa oprema za candy trgovino. Jako poceni. Vprašajte pri Frank Laušin, 4058 St. Clair Ave.

(243)

V najem

se da stanovanje, velika klet, posode za pranje, velika izba, veliko dvorišče. Vroča in mrzla voda, vse za \$17.00 na mesec. Stanovanje se nahaja na 6526 St. Clair Ave.

(243)

ARNOLD ZWEIG:

Slučaj narednika Griše

Za "Ameriško Domovino" predstavil M. U.

SEDMA KNJIGA PRVO POGlavJE

Griša sam

Tedaj je skočil Sacht k nje-mu, v levici še vedno nabito puško, ga prijel za roko ter mu spregovoril: "Oprosti, odpusti mi! Vedno sem ti bil prijatelj in ti želim storiti najboljše, kar sem le mogel: pa tudi jaz imam doma ženo in otroka in moram vsled tega ubogati povelja." In še predno je izpustil Grišino roko, je dvignil pogled kvišku ter vzkliknil: "Bog odpusti onim, ki silijo nas, poštene ljudi, da se moramo obnašati kakor svinje." Nato se je okrenil, stopil k glavnim vratom ter se tam postavil, plinu v rokah ter prst na petelinu.

Winfried je hotel nekaj odgovoriti. Spustil je pisanje na mizo — tedaj pa so se nenadoma prižgale vse žarnice, tako da je nenadoma luč vse pričujoče trenutno oslepila. In Winfried je samo vzkliknil: "Konec!"

S tresočo roko je pobral pisanje raz mizo ter ga držal nad svečo toliko časa, da je ostal od njega samo še rumenkast pepel. Griša, ki je stal poleg njega, si je pomel oči, nato se okrenil ter šel molče nazaj v celico. Babka pa, ki je opazovala molče završeni prizor, mu je dejala hripavo: "Sedaj je čas!" Griša pa je le zmajal z glavo ter pokazal s prstom na vrč za odpadke.

Babka je pograbila steklenico, videla, da je bila odmašena in nato zopet zamašena, povohala nje vsebino ter v grozi pogledala Grišo. Nato je zastokala! Glas pa se je nekako zadušil v nje grlu. Nato jo je nekaj stisnilo pri srcu, a kljub temu, da je krčevito stisnila pesti, se je sedla na stol. Soba se je zavrtela pred njo, začutila je silno bolečino, ki je trgala nje telo — zavpila. Začutila je, da gre voda od nje — in že jo je zopet prijel bolečina. Tobija, ki je bil poročen, je takoj vedel, kaj pomenijo Babkine bolečine. Spregovoril je nekaj nujnih besed z Grišo, čes, ni dobro ženske tako strašiti ob koncu devetega meseca nosečnosti — ko so se kmalu nato vrnil ostali vojaki, ki so bili nastanjeni v stražnji sobi, iz glavnega poslopja, so videli žensko, ki je ležala na postelji in se zvijala v krčih.

Winfried je nekaterim ukazal, naj dvignejo žensko in jo odnese predvno v njegov avtomobil, ki čaka zunaj. Nihče pa ni videl korporala Sachta, kako je sledil kakor smrt, kako lije pot raz njega, kako se je vrgel na svoje ležišče, kakor človek, ki je baš dovršil najtežje delo svojega življenja. Narednik Pont in Bertin, ki sta nestrpno čakala v avtomobilu, sta se kar zdrznila, ko sta začela kratko, ostro Winfriedovo povelje. Takoj so odpeljali Babko v mestno bolnišnico. Tamkaj so ugotovili, da bo rodila otroka, ker pa je to nje prvi porod, bo pač vse potrajalo nekaj delj časa. Civilni zdravnik, sled sivo-bradi Jud, v dolgi beli halji, je skomignil z rameni ter jim povedal, da ne more nihče vedeti, doli bo trajalo dvajset ali štindvajset ur. Sporočili pa bodo gospodu nadporočniku takoj.

Molče so se peljali proti domu. Baš predno so ustavili pred divizijskim glavnim stanom, je dejal Winfried: "Ni še vse končano."

Pont pa je odvrnil: "Pač pa bo kmalu."

Baš v onem trenutku se je izmučeni Griša vrgel na posteljo. Schmielinsky je zaklenil vrata celice. In med tem ko je Griša spal, so bile iz njegovih oči solze: morebiti vsled žalosti nad potmi sveta, morebiti vsled žalosti nad svojo lastno usodo.

V Winfriedovem stanovanju so gorele vse luči. V centrali so zopet brneli dinami, vsa napeljava je bila popravljena.

Sestra Barba je razburjeno gledala skozi okno. "Zdi se mi, da se bo pričelo kmalu tajati." Nato je zaprla notranje okno. Predno se je okrenila, ji je zašepetal Winfried: "Bodi mirna, dragica, potrpežljiva."

Winfriedov obraz je izgledal povsem različno, ali pravilneje, kakor nekaj: napet, upadel, pod očmi globoke udrtine. Tako je njegov obraz izgledal že nekaj: tedaj ko je še živel v kavernah, med gnezdi strojnih pušk, pod jekleno čelado v odsevu raket, v razbitih kritjih in jamah, ki so jih v zemljo dolbe granate. Razlika je bila samo ta, da je bil njegov obraz sedaj blede vsled življenja po uradih, medtem ko je bil tedaj rujav kakor usnje.

V kotu je sedel Posnansky ter kadil smodko. Bertin je sedel z goslimi in lokom pred stolom za glasko. Sestra Zofija je sedela za glasovirjem. Vse njih mišljenje pa je bilo neprestano osredotočeno na mali telefon, ki je stal na mizi. Kajti Manning, ki je imel nocoj telefonsko službo, je imel sporočiti takoj, ko bi prišel kak glas od Ober-Osta ali pa iz železniške postaje v Brestu, čim bi bila zveza zopet vzpostavljena. Pa četudi bi prišlo kako sporočilo za Kommandaturo, je obljubil Manning, da se pač ne bo držal običajne uradne tajnosti, pač pa da bo stvar najprej takoj sporočil Winfriedu. Vse stanice v okoliših viharjevega razdejavanja so poročale, da bodo čete, okoristivši se s tajanjem snega, vzpostavile na mestih, kjer so bile zveze pretrgane po viharju, nove. Poleg tega pa bodo skušali spraviti v Mervinsk tudi brezzična poročila, ki bi jih slučajno prejeli.

"Tak ubogi ruski vrab pač ni nikaakega pomena," se je oglašil trpk iz svojega kota Posnansky.

Vsa petorica je bila napetega čakanja že skoro bolna. Niso se mogli premagati, da bi drug drugemu priznali, da so že docela obupali.

Že desetič je ponavljal nadporočnik Winfried: "Nemogoče, da bi se bil von Lychow udal, ne da bi pokazal zobe. Gotovo bomo prejeli kako poročilo od njega, a če bo prekasno — potem naj se nas Bog usmili!"

"Koga naj se usmili?" je Bertin vprašal.

"Nas vseh," je odgovoril Winfried. "Naše časti, našega cesarstva, nemškega naroda — in sam bogve še koga."

Nastal je molk, katerega je prekinjevalo le vretje električnega kotlička. Bila je že osma ura in bi bilo pač nezmislno nocoj še bedeti ter čakati kakega sporočila. V tistih časih ni bila vzpostavitev zvez na zahodu tako važna, da bi morali za to siliti delavske čete, da delajo tudi ponoči.

"Norci smo vsi skup," je pripomnil Posnansky.

"Zakaj ne kadite, gospoda?" je dejal svojim gostom Winfried.

Zdi se jim, da sede tu že ure in ure. Jutri bo obdržaval pastor Ludecke posebno službo božjo v mali vojaški kapeli v Mervinsku, a sestra Zofija je imela pri tej priliki zapeti eno onih svečanih in veličastnih arij iz neke Bachove kantate. Obljubil je, da se bo nocoj vežbala v krogu svojih prijateljev. Pa ni ti ena glaska ni prišla preko njenih ust.

Tedaj je snel Posnansky na očnike in dejal: "Povejmo si drug drugemu odkritosrčno, kaj mislimo."

Skoro histerično je odvrnila sestra Barba: "Upamo, da bo kljub vsemu rešeno življenje ne dolžnega moža."

Posnansky je zmajal z glavo. "Mar je to čas, da se zanimamo za posameznika? Kdo more sedaj govoriti o pravici ali krivici? Medtem ko se mi tu pogovarjam, padajo plinske bombe in granate v kaverne na zahodu in v Italiji, šrapneli žvižgajo od dolomita do dolomita, na obeh straneh se bore človeška bitja, kakršna smo tudi mi. V vseh morjih okoli Evrope vrtajo torpedi jame v ladje, tonejo na tisoče ljudi, kakršni smo tudi mi — a vsi časopisi in vlade, vsa civilna oblastva in javne naprave, nam kriče, naj vzdržimo, medtem ko sili pomanjkanje že v sleherni dom. Ubogi Griša," je vzkliknil žalostno, "ako boš prestopil jutri prag drugih razmer, tedaj vedi, da nisi sam, osamljen, ki trpiš."

"Čemu potem čakamo tu?" je vprašal nenadoma Bertin. "Jurisdikcija divizije je vam samo simbol, a Schieffenzahnovo vmešavanje le parabola." Pri tem ga je sestra Zofija bodrila z lah-nim pritiskom roke.

"Prav si uganil," je dejal Posnansky ter prikimal. "Saj je vse le simbol in parabola."

"Le za korist in rešitev Nemčije čakamo tu," je prišel trudno Winfried, "ker upamo, da je še v deželi, za katero smo pripravljene vreti se v blato in pomanjkanje in smrt, še nekaj spoštovanja postav in da je človek še lahko deležen pravice. Kako bi mogli gledati, da bi naša domovina propadla, baš tedaj ko misli, da se nje veličina pričinja. Nemčija je naša mati in ne bomo mirno gledali, kako jo vlečejo na pot zločina. Kajti narod, ki pozabi in zavre pravico, je obsojen v smrt."

Sestra Zofija je zmajala z glavo. Ni mogla povedati onega, kar je mislila, a vendar so njena čustva šla vse dalje, nego samo do narodov in držav. Spomnila se je svetopisemskih izrekov. "Ne pokončaj nedolžnika in pravičnika. Ne bom trpel brezbožnika, da bi zmagovali."

"Pričnimo," je dejala nenadoma, da se otrese obupnega položaja. Udarila je prve akorde predigre in tudi Bertin je pričel. Odmev Bachovega orkestra se je dvigal v lahni kadencah iz starega glasovirja. Jutri jo bo spremljal Manning na harmoniju, nocoj pa se bo spremljala sama. In v sobi je odmeval prijeten glas, ki je pel iz vse svoje duše:

Ne sramuj ser duša
Spoznati Zveličarja,
Če te bo klical
Kot svojo, pred stolom,
Obličjem očeta.

Baš ko je hotela pričeti sestra Zofija z drugo kitico, se je nenadoma sestra Barba zdrznila ter se ozrla na telefon.

"Ničesar ni, dragica. bojim se, da ni zvonilo," ji je šepetal Winfried.

Baš tisti čas pa je v Brestu trgal štabni narednik Matz kos rumenega papirja, na katerem je bilo s svinčnikom napisano, kar mu je bil narekoval Schieffenzahn prejšnji večer. Generalni major je bil svoj ukaz preklical. Čim so mu sporočili, da se vse zveze pretrgane, je le prikimal in dejal: "Nu, da, je pač nemogoče." Tedaj naj se sodba izvrši. Povrh vsega si tudi Schieffenzahn ni mogel priti na jasno, kako je prišel do tega, da je hotel svoje prvotno povelje

preklicati. Stari gospod ga je bil pač spravil iz ravnovesja, a to le zato ker je bil Schieffenzahn tako izmučen. Sedaj pa je bila Rusova zadeva končana, spisi bodo šli najprej v roke naredniku Matzu, a kasneje jih bo dobil gospod Wilhelm. On, Schieffenzahn, se pač ne more pečati s takimi malenkostmi — zato je tudi takoj izbrisal vso zadevo Bjuševa iz svojega spomina. Narednik Matz je tedaj storil le ono, kar bi bil storil Schieffenzahn sam; spustil je kosčke papirja v koš ter godrnjal "Čim bo zveza zopet vzpostavljena bo drugih važnejših stvari, nego je pa ta."

Sestra Zofija je odpela drugo kitico Bachove kantate, a sestra Barba je molče strmela pred se. "Ubogi Griša," je premišljevala, "revček revni..." Winfried je že najmanj šestdesetkrat pogledal na uro in že zopet takoj pozabil, kaj je videl.

Posnansky se je odkašljajal. "Kaj ste že dejali o Nemčiji? Kak smisel pa ima to? Kdorkoli se v svetu dvigne ter mora igrati več vlog, hodi po svoji lastni duši in se mora sam vase zrušiti. Nemčija se dviga kakor kvasovo testo; Nemčija kot moralna moč pa se skrčuje v skoro nevidno nitko. Čemu naj bi se temu čudili? Tako je pač pot vseh držav. In kaj naj štejemo to? Položaj ne izgleda temen vse dotlej, dokler ta nitka ne poči. Zato bo pa še vedno dovolj ljudi, ki bodo posredovali — celo tako neznatnih ljudi kakršna sva vi in jaz. In če se bodo dovolj potrudili, bodo tudi pravili, da se bo veliki hlebec zopet kvasil. Če pa ne — nu, saj Nemčija ni tako neobhodno potrebna. Če se bo morala umakniti ji bo že samo dejstvo, da je producirala tako velike moč, kakršen je Ivan Sebastijan Bach, zagotovilo bleg spomin. Človeštvo čepi na zemlji v malih skupinah; in ako gre ena teh skupin za nekaj časa na počitek v senco, tedaj stopi takoj na njeno mesto druga." In Posnansky je nato umolknil. Da je nekoliko omili ostrinjo svojega mišljenja, je dejal še: "Teko sedaj imam o rešitev uganke o vesoljstvu. Prosim za nadaljnje uganke."

Na klopi ob dolgi mizi blizu velike peči je sedelo v veliki sinagogi osem mož, izmed katerih ni bil nihče pod petdeset let. Nocoj so praznovali veliko slavnost: tekom dolgih let jim je uspelo, da so skupno prečitali, preštudirali ves Talmud. Ob strani Tobije, mizarja, je sedel vzcnik, Reb Hersch Zerkleiner, na drugi sedlar Reb Jakob Hacht, poleg tega Reb David Rothman, ki ni imel nobenega rokedelstva, in urarski pomočnik

Aug. Kollander Co.

(poprej Mihelich Co.)

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekmorske parnike;

POŠILJA denar v staro domovino točno in po dnevnih cenah;

IZDELUJE vsakovrstne notarske listine, kakor: izjave, kupne pogodbe, pooblastila in testamenta.

CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA, POSLUŽITE SE TEGA SLOVENSKEGA PODJETJA

Dr. A. L. Garbas

SLOVENSKI ZOBODRAVNIK

6411 St. Clair Ave.

v Slov. Nar. Domu

soba št. 10

Tel. HENDerson 0919

Grozdje! Mošt! Sodi!

Pri nas se preča s polno paro, v zalogi imamo veliko zbirno najboljše ohiškega belega in črnega grozdja. Zajamčeno dobre sode od žganja po zelo nizki ceni. Prešamo, dopeljamo grozdje proti mali odškodnini. Predno greste drugam, prepričajte se pri nas o ceni in kvaliteti.

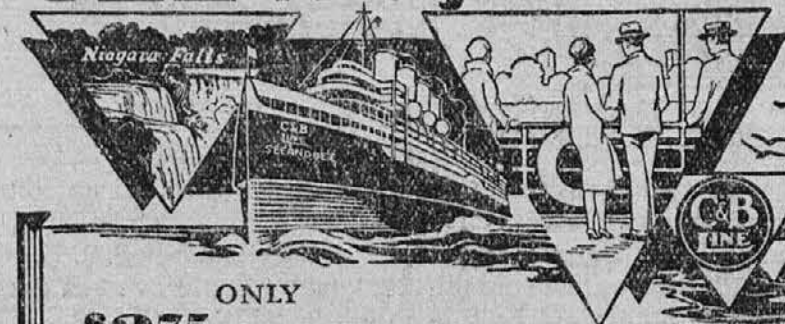
TOM KRAŠOVEC

17721 Katerloo Rd.

Markus Abraham iz Plotza. In na koncu mize med obema krojačema, Reb Mendel Schneiderjem in Reb Izakom Schneiderjem je stoloval vrhovni rabin s kučmo na glavi in palico med nogami: rabin Nachman ben Reuben, iz velike družine Pinchov, ki so že od časov enodnevnega poljskega kralja, Juda Savla Wala, duševni vodje marsikatero sinagoge. Rabinec je prišel med svoje Jude, da praznuje z njimi. Srkal je iz kozarčka zganjico ter jedel kruh, ki je ležal pred njimi na mizi, in strmel v svečo, ki je bila zatakjena v steklenico ter razsvetljevala sinagogo. Ob peči, zakrit na klopi je čepel berač Reb Esriel, a na peči sami je ležal zavrt v cunje deček, čigar mati je pred par dnevi umrla od griže ter je morala pustiti svojega Avremeleja v oskrbo tujcem. Veliki rabinec je globoko vzdihnil. Veliki rabinec ni duhoven in tudi ne pastir dušam, pač pa duševni glavvar in pravosodna oblast sinagoge, in čim on izreče svojo razsodbo v pravnih stvareh, ali v zadevah običajev, v družinskih ali trgovskih sporih, o snagi ali nesnagi jedace, izvršuje le pravico, ki jo je podedoval po Mojzesu. Veliki rabin je bil star kakih sedemdeset let. Vse njegovo življenje je bila ena nepre-

trgana nit trpljenja njegovega naroda. Sedaj pa mu je Tobija sicer ni bil Jud, a vendar gre naroda. Tako mirno v smrt, čeravno je pripovedoval zgodbo o Rusu, ki nedolžen.

SEE Niagara Falls

ONLY
\$3.75 One Way \$6.50 ROUND TRIP
between CLEVELAND and BUFFALO

Autos, any size, carried for only \$3.75
(\$4.75 July 1st to Sept. 14th inclusive)

Why drive when you can put your car aboard for less than the cost of oil and gas? More restful... cheaper... and saves a day. Steamers each way, every eight, leaving at 9:00 P. M., May 15th to November 1st.

CLEVELAND AND PORT STANLEY, CANADA, DIVISION
July 1st to Sept. 5th incl. on Friday, Saturday and Sunday only
\$3.00 one way; \$5.00 Rd. Trip. Any car only \$3.75.

THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY

Ask your Local Tourist or Ticket Agent for new C & B Line Folder, including Free Auto Map and details on our All Expense Trips.

East 9th Street Pier
Cleveland, Ohio

Model A (tudi model B) Maytag, najboljši pralni stroj, z velikim, četverovoglatim čebrom iz aluminija in slavnim Maytag roller iz žemalcem vode. ZNIZAN

\$26⁰⁰

MANDEL
HARDWARE

15704
Waterloo Rd.

KENmore 1282

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih!

ALI VESTE? R. J. Scott

KOT SE VIDI NA SLIKI, SO BEAUTY PARLORJI PRI ZAMORSKIH LEPOTIČAH JAKO ZAPOSLENI.

Kadar umrje kak "bogataš" pri zapadno-afriških plemenih, postavijo na njegov nagrobni spomenik dežnik, kar naj svetu označuje, da je bil to bogat mož.

TULJNI V SEVERNEM MORJU SI ZA ZIMO NAPRAVIJO LUKNJO V LED, DA MOREJO DIHATI